

Віктор Русін

канд. екон. наук

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна

Олександр Секрет

головний спеціаліст з питань запобігання та виявлення корупції

Головне управління Державної казначейської служби України у Київській

області, м. Київ, Україна

Інна Жовкла

головний спеціаліст-юристконсульт відділу правової експертизи та договірної

роботи Юридичного управління

Головне управління Державної казначейської служби України у Київській

області, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ОРГАНАМИ КАЗНАЧЕЙСТВА

Державна казначейська служба України є центральним органом виконавчої влади в Україні, основним завданням якої є реалізація державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів та обліку виконання бюджетів. Лівова частка повноважень органів казначейства в процесі реалізації цього завдання пов'язана із здійсненням розрахунково-касового обслуговування розпорядників та одержувачів бюджетних коштів, інших клієнтів. Однак, не зважаючи на те, що Державна казначейська служба України не є спеціалізованим органом державного фінансового контролю, в процесі своєї діяльності здійснює в межах повноважень, передбачених законодавством цілий ряд контрольних повноважень за цільовим та ефективним використанням публічних коштів. Такий контроль стосується і дотримання розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, іншими клієнтами вимог законодавства у сфері закупівель.

Під час реалізації контрольних повноважень, встановлених законодавством у сфері публічних закупівель, органи Казначейства керуються положенням «Про Державну казначейську службу України», Законом України «Про публічні закупівлі» та іншими нормативно-правовими актами, які діють у сфері закупівель. Згідно норм положення «Про Державну казначейську службу України» органи казначейства здійснюють контроль за дотриманням розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, іншими клієнтами вимог законодавства у сфері закупівель в частині наявності документів шляхом їх перегляду в електронній системі закупівель [1]. Законом України «Про публічні закупівлі» Державну казначейську службу України віднесено до органів державного контролю у сфері публічних закупівель. Згідно норм цього закону, органи казначейства вживають таких заходів:

1) до здійснення оплати за договором про закупівлю перевіряють наявність річного плану, договору про закупівлю та звіту про результати проведення закупівлі з використанням електронної системи закупівель, що

підтверджують проведення процедури закупівлі/спрощеної закупівлі та за результатами якої укладено договір про закупівлю;

2) не допускає здійснення платежів із рахунка замовника згідно з узятим фінансовим зобов'язанням за договором про закупівлю у таких випадках:

- відсутності або невідповідності встановленим законодавством вимогам необхідних документів;

- відміни процедури закупівлі/спрощеної закупівлі;

- набрання законної сили рішенням суду про визнання результатів процедури закупівлі/спрощеної закупівлі недійсною та/або договору про закупівлю нікчемним;

- оскарження процедури закупівлі відповідно на період призупинення процедури закупівлі;

- наявності відповідного рішення органу оскарження [2].

Відзначимо, що Державною казначейською службою України, починаючи із 1 вересня 2020 року, забезпечено інтеграцію інформаційної системи казначейства з електронною системою публічних закупівель. Це дало змогу розширити набір даних, обмін якими відбувається з єдиним веб-порталом використання публічних коштів Міністерства фінансів України. Органи казначейства отримали можливість здійснення перевірки наявності документів шляхом їх перегляду в електронній системі закупівель. Відповідно до норм Закону України «Про публічні закупівлі» передбачено, що ще до моменту реєстрації договору та наступної його оплати, органи Державної казначейської служби України зобов'язані здійснити перевірку документів на предмет їх наявності та відповідності вимогам законодавства шляхом їх самостійного перегляду в електронній системі закупівель. Таким чином, тепер замовникам не потрібно передавати такі документи до органів казначейства. Це суттєво спростило роботу замовникам. Таким чином, органи казначейства не мають права вимагати будь-які документи у паперовому вигляді, якщо такі документи мають бути оприлюднені у електронній системі публічних закупівель.

Так, органи Державної казначейської служби України здійснюють перевірку:

- наявності річного плану, змін до річного плану перед здійсненням оплати за договором;

- відповідності річного плану, змін до річного плану вимогам законодавства;

- наявності договору про закупівлю;

- наявності факту проведеної процедури закупівель в електронній системі закупівель;

- відповідності договору про закупівлю результатам аукціону;

- наявності рішень суду про визнання результатів процедури закупівель недійсними.

Крім цього, за результатами розширеної інформаційної взаємодії органи Державної казначейської служби України в автоматизованому режимі передають до електронної системи закупівель інформацію про:

- статус реєстрації бюджетних зобов'язань розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів на підставі договору про закупівлю в органах Казначейства;
- здійснення оплати за договорами про закупівлю, що містить унікальний системний ідентифікатор договору про закупівлю, дату платежу та суму.

Органи Державної казначейської служби України у випадках виявлення порушення норм бюджетного законодавства розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів на інших клієнтах казначейства у сфері публічних закупівель мають право оформляти попередження про неналежне виконання бюджетного законодавства та вживати заходи до порушників. В окремих випадках можуть призупиняти та зупиняти платежі за договором. Відповідні підстави дають можливість навіть зупиняти оплату на етапі виконання договору.

Отже, підсумовуючи відзначимо, що органи Державної казначейської служби України здійснюють ефективний контроль у сфері публічних закупівель ще до та під час проведення видатків, що дає можливість в результаті виявлення порушень законодавства у сфері публічних закупівель призупиняти чи повністю зупиняти використання публічних коштів. Такий контроль є досить дієвим, оскільки не допускає можливості не цільового та неефективного використання публічних коштів з порушенням норм законодавства у сфері публічних закупівель.

Список використаних джерел

1. Положення про Державну казначейську службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 р. № 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF/print>
2. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 р. № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>

Роман Кучер
аспірант

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна

АНАЛІЗ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Сучасні реформи місцевого самоврядування та бюджетної децентралізації в Україні активізували процеси, спрямовані на забезпечення фінансової самостійності територіальних громад. Насамперед це стосується зміцнення та розширення доходної бази місцевих бюджетів, адже лише за умов наявності достатніх фінансових ресурсів органи місцевої влади спроможні повноцінно виконувати покладені на них функції та повноваження.

Доходи місцевих бюджетів ще нещодавно залежали від загального